

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

Μέτρα προφύλαξης κατά της εξάπλωσης του COVID-19 για τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, στο πλαίσιο σειράς οδηγιών προς επαγγελματίες υγείας για την προφύλαξή τους από τον COVID-19, προτρέπουν τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων να εφαρμόζουν τα πιο κάτω μέτρα προστασίας στις επιχειρήσεις τους. Σημειώνεται πως για σκοπούς αυτών των οδηγιών, οι εργαζόμενοι στα τρόφιμα περιλαμβάνουν τους χειριστές τροφίμων, ανθρώπους οι οποίοι αγγίζουν άμεσα τα τρόφιμα ως μέρος της εργασίας τους. Περιλαμβάνει επίσης προσωπικό που μπορεί να αγγίζει επιφάνειες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα ή άλλες επιφάνειες σε χώρους στους οποίους χειρίζονται τα τρόφιμα. Ο όρος μπορεί επομένως να ισχύει για τους επικεφαλής των επιχειρήσεων, το προσωπικό καθαρισμού, το προσωπικό συντήρησης, το προσωπικό διανομής καθώς και τους επιθεωρητές τροφίμων.

1. Εφαρμογή προληπτικών δράσεων για όλα τα υποστατικά τροφίμων

- Θα πρέπει να διατίθενται γραπτές οδηγίες και εκπαίδευση σχετικά με τον τρόπο της εξάπλωσης του COVID-19 στο προσωπικό που εργάζεται σε χώρους τροφίμων έτσι ώστε να γνωρίζει τα συμπτώματα του COVID-19 και να είναι σε θέση να τα αναγνωρίζει έγκαιρα. Σκοπός είναι να μπορεί να ζητήσει κατάλληλη ιατρική περίθαλψη και εργαστηριακές εξετάσεις και να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο μόλυνσης τόσο πελατών όσο και άλλων εργαζομένων.
- Αποτροπή της παρουσίας πολλών ατόμων ταυτόχρονα στην επιχείρηση (1 άτομο /8 ωφέλιμα m², ώστε να αποφεύγεται ο συγχρωτισμός).
- Ύπαρξη, σε ευκρινή θέση στις εισόδους και τις εξόδους όλων των υποστατικών, φιάλης αλκοολούχου (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη) αντισηπτικού διαλύματος (με αντλία έγχυσης και βάση) για την υγιεινή των χεριών, προς χρήση των πελατών.
- Οργάνωση του προσωπικού σε ομάδες εργασίας, ώστε να υφίσταται περιορισμένη αλληλεπίδραση ανάμεσα στις ομάδες.
- Εφοδιασμό των αποχωρητηρίων με υγρό σαπούνι, χειροπετσέτες μιας χρήσης, (οι οποίες θα απορρίπτονται σε ποδοκίνητους κάδους πλησίον

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

των νιπτήρων), και αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη).

- Πριν την έναρξη της εργασίας, να ελέγχεται η θερμοκρασία του εργαζόμενου προσωπικού και σε περίπτωση κάποιος που παρουσιάζει πυρετό να αποχωρεί από τον χώρο εργασίας με οδηγίες να απευθυνθεί άμεσα στον προσωπικό του ιατρό.
- Γενικά να συμμορφώνονται με τα σχετικά Διατάγματα που εκδίδει ο Υπουργός Υγείας.

2. Οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης για το προσωπικό καθαριότητας

- Επιμελής και συχνός καθαρισμός των αντικειμένων κοινής χρήσης.
- Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται για τον συστηματικό, επαρκή και συνεχή φυσικό αερισμό όλων των χώρων.
- Όλες οι επιφάνειες δάπεδα, πάγκοι, ταμεία, χώροι υγιεινής (δάπεδα, λεκάνες, νιπτήρες, κλπ) πρέπει να διατηρούνται καθαρές και να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της ημέρας.
- Πέρα από τις συνήθεις εργασίες καθαρισμού, χρειάζεται συχνός καθαρισμός των λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλίδωμα, ανελκυστήρες, διακόπτες, βρύσες, κλπ) με κοινά καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντισηπτικό (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη). Σημειώνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού πρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών και στολή εργασίας.
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στον καθαρισμό των αντικειμένων και των επιφανειών, με τις οποίες ήρθε σε επαφή άτομο που εμφάνισε συμπτώματα ίωσης.

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

- Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως. Τα γάντια μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων και να μη γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, π.χ. πλύσιμο των γαντιών μιας χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους.

3. Οδηγίες ατομικής υγιεινής προς τους εργαζόμενους

- Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τον ιό.
- Αποφεύγουν να ομιλούν, να βήχουν ή να εισπνέουν-εκπνέουν βαθιά κατά τον χειρισμό των τροφίμων ανοιχτών τροφίμων.
- Σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο. Το χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο πρέπει να απορρίπτεται αμέσως μετά τη χρήση του μέσα στους κάδους απορριμμάτων.
- Τακτικό πλύσιμο των χεριών των εργαζομένων με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Προσεκτικό στέγνωμα των χεριών με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης οι οποίες θα απορρίπτονται στους κάδους απορριμμάτων. Το πλύσιμο των χεριών πρέπει να γίνεται απαραίτητα μετά την επαφή με αναπνευστικές εκκρίσεις και μετά τη χρήση της τουαλέτας. Επισημαίνεται ότι τα γάντια δεν αντικαθιστούν το πλύσιμο των χεριών.
- Άτομα με συμπτώματα λοίμωξης του αναπνευστικού να μην προσέρχονται στην εργασία τους μέχρι το πέρας των συμπτωμάτων.
- Το προσωπικό θα πρέπει να φέρει μάσκα, ακολουθώντας τις πιο κάτω οδηγίες:
 - i. Η μάσκα, πρέπει να είναι κατάλληλη(χειρουργική μάσκα),
 - ii. Να εφαρμόζεται σωστά στο πρόσωπο ώστε να καλύπτει τόσο το στόμα όσο και τη μύτη,
 - iii. Να αλλάζεται συχνά ώστε να μην αποτελέσει με την πάροδο του χρόνου εστία μικροβίων (σταφυλόκοκκος κτλ).

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

- Το προσωπικό θα πρέπει να φέρει γάντια, ακολουθώντας τις πιο κάτω οδηγίες:
 - i. Πριν φορέσετε τα γάντια, πάντα πλένετε τα χέρια σας με σαπούνι για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα και τα σκουπίζετε.
 - ii. Φοράτε το σωστό μέγεθος.
 - iii. Αλλάζετε γάντια, όπως θα πλένατε τα χέρια σας αν δεν φορούσατε γάντια, τουλάχιστον κάθε 4 ώρες.
 - iv. Τα γάντια θα πρέπει να αφαιρούνται κάθε φορά που χρησιμοποιείτε την τουαλέτα ή τρώτε ή χειρίζεστε σκουπίδια ή καθαρίζετε επιφάνειες.
 - v. Δεν θα πρέπει να αγγίζετε το πρόσωπό σας ενώ φοράτε τα γάντια.
 - vi. Το γάντι του χεριού που θα χρησιμοποιηθεί για τη χρηματική συναλλαγή πρέπει να αντικαθίσταται.
 - vii. Αντικαταστήστε κατεστραμμένα ή σκισμένα γάντια αμέσως.
 - viii. Μην επαναχρησιμοποιείτε γάντια φορεμένα. Κάθε φορά που αλλάζετε γάντια πετάτε τα χρησιμοποιημένα.
 - ix. Αφαιρείτε το κάθε γάντι χωριστά πιάνοντάς το από τη μανσέτα.
 - x. Πλύνετε τα χέρια σας ακόμα και αν φοράτε γάντια, καθώς τα μολυσμένα γάντια όταν αφαιρεθούν μπορεί να μεταδώσουν τον ιό στα χέρια σας.

4. Ειδικές οδηγίες για χώρους εξυπηρέτησης κοινού σε υποστατικά λιανικής πώλησης τροφίμων

- Στην περίπτωση μεγάλων υπεραγορών ενδείκνυται να διενεργείται τακτικά έλεγχος από άτομο της επιχείρησης για έλεγχο της τήρησης των μέτρων προφύλαξης τόσο από το προσωπικό όσο και από συνεργάτες και πελάτες, καθώς και καθοδήγηση αυτών.
- τοποθέτηση ανακοινώσεων στα σημεία εισόδου με τις οποίες θα ζητούν από τους πελάτες να μην εισέλθουν στο κατάστημα εάν νιώθουν αδιαθεσία ή έχουν συμπτώματα του COVID19.
- Σε περίπτωση που τα ταμεία δεν φέρουν προστατευτικό τζάμι μεταξύ πελάτη και ταμιά ο πελάτης να απέχει τη μέγιστη εφικτή απόσταση.

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

- Οι υπάλληλοι που εργάζονται στην εφοδιαστική αλυσίδα να φορούν γάντια και προστατευτική μάσκα κατά το άνοιγμα και τη διαχείριση των εμπορευμάτων.
- σήμανση δαπέδου στο εσωτερικό του καταστήματος για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με την τήρηση της φυσικής απόστασης μεταξύ των πελατών, ιδιαίτερα στα τμήματα του καταστήματος που δημιουργείται συγχρωτισμός, όπως στους πάγκους εξυπηρέτησης και στα ταμεία
- τακτικές ανακοινώσεις για υπενθύμιση στους πελάτες να ακολουθούν τις συμβουλές για τήρηση της φυσικής απόστασης μεταξύ τους και τακτικό καθαρισμό των χεριών τους
- Οι υπάλληλοι που εξυπηρετούν το κοινό να περιορίσουν στο βαθμό που είναι δυνατό την συνομιλία με πελάτες.
- Σε επιμέρους τμήματα εντός των υπεραγορών τροφίμων, όπως χώρος κοπής τυριών κλπ να τηρείται απόσταση 2 μέτρων μεταξύ των πελατών.
- Ο υπάλληλος πίσω από το χώρο κοπής να αφήνει πάνω στο διαχωριστικό, όπου υπάρχει η δυνατότητα, το προς πώληση προϊόν.
- Κατά τη διάρκεια παραμονής έμπροσθεν των ταμείων να τηρείται 2 μέτρα απόσταση μεταξύ των πελατών.
- Όλα τα προϊόντα/ τρόφιμα, όπως ψωμιά κ.ά., να εκτίθενται προς πώληση και να προσφέρονται, σε συσκευασίες και όχι χύμα.
- Οργάνωση του χώρου και των προϊόντων έτσι ώστε οι πελάτες να ολοκληρώνουν την παραμονή τους στο υποστατικό στο συντομότερο δυνατό χρόνο.
- Αποφυγή οποιοδήποτε προωθητικών ενεργειών που δυνατό να παρατείνουν την παραμονή του κοινού σε χρόνο περισσότερο από ότι χρειάζεται και επιπλέον να χρειάζεται η παρουσία επιπλέον ατόμων.
- Μείωση στο βαθμό που είναι εφικτό των συναλλαγών σε μετρητά και αντί αυτού προώθηση των ανέπαφων συναλλαγών.

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

5. Ειδικές οδηγίες για οργάνωση των εργαστηρίων τροφίμων

- τοποθέτηση των πάγκων εργασίας σε μεγαλύτερη απόσταση ο ένας από τον άλλο.
- τοποθέτηση πάγκων εργασίας σε διάταξη εναλλάξ, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να μην είναι στραμμένοι αντιμέτωπα.
- να παρέχονται μέσα ατομικής προστασίας όπως μάσκες προσώπου, φιλέδες (δίχτυα) μαλλιών, γάντια μιας χρήσης, καθαρές φόρμες για το προσωπικό.

6. Ειδικές οδηγίες για οργάνωση χώρων εστίασης

- τοποθέτηση ανακοινώσεων στα σημεία εισόδου με τις οποίες θα ζητούν από τους πελάτες να μην εισέλθουν στο κατάστημα εάν νιώθουν αδιαθεσία ή έχουν συμπτώματα του COVID19.
- Αποφυγή στο βαθμό που επιτρέπεται της χρήσης εσωτερικών χώρων εστίασης και αντί αυτών να χρησιμοποιούνται εξωτερικοί χώροι όπου αυτό είναι εφικτό.
- Τα τραπέζια να έχουν ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους 3 μέτρα.
- Μετά από κάθε αποχώρηση πελατών, τα τραπέζια θα πρέπει να καθαρίζονται και απολυμαίνονται, σύμφωνα με τις οδηγίες στο σημείο 2.
- Μείωση στο βαθμό που είναι εφικτό των συναλλαγών σε μετρητά και αντί αυτού προώθηση των ανέπαφων συναλλαγών.
- Οι υπάλληλοι που εξυπηρετούν το κοινό να περιορίσουν στο βαθμό που είναι δυνατό την συνομιλία με πελάτες.
- Αποφυγή οποιοδήποτε προωθητικών ενεργειών που δυνατό να χρειάζονται την παρουσία επιπλέον ατόμων που ειδάλλως δεν θα ήταν αναγκαία.

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

7. Ειδικές οδηγίες για κατ' οίκον διανομής τροφίμων (delivery)

- Οι οδηγοί πρέπει να εφοδιάζονται με αλκοολούχο(περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη) αντισηπτικό χεριών, απολυμαντικό και χαρτοπετσέτες.
- Οι οδηγοί πρέπει να χρησιμοποιούν αντισηπτικό χεριών προτού παραδώσουν έγγραφα στο προσωπικό των εγκαταστάσεων τροφίμων. Δοχεία μίας χρήσης και συσκευασίες πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αποφεύγεται η ανάγκη καθαρισμού τυχόν επιστροφών.
- Στην περίπτωση επαναχρησιμοποιήσιμων δοχείων, όπως το κουτί στο πίσω μέρος μοτοσυκλέτας ή μονωτικά δοχεία, πρέπει να εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες υγιεινής και απολύμανσης.
- Μείωση στο βαθμό που είναι εφικτό των συναλλαγών σε μετρητά και αντί αυτού προώθηση των ανέπαφων συναλλαγών.

Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Υπουργείο Υγείας
29 Απριλίου 2020